

EEN PARELSNOER IN DE GELDERSE VALLEI

LANDSCHAPPLAN VOOR:
AUTOBEDRIJF BOERSEN
LANKERENSEWEG 2
3781 NB VOORTHUIZEN

JULI 2012

COLOFON

Projecttitel: EEN PARELSNOER IN DE GELDERSE VALLEI

Opdrachtgever: Autobedrijf Boersen

Datum: juli 2012

Opgesteld door:

PLANTadvies bv

Groenewoudseweg 8
3853 NL Ermelo
tel. 0341-493262
fax. 0341-550241
Email info@plantadvies.nl
www.plantadvies.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding	5
Algemeen	6
GEOLOGIE EN BODEM.....	7
LANDSCHAPOPBOUW	8
PLANTENGEMEENSCHAP	9
LANDSCHAPONTWIKKELINGSPLAN GELDERSE VALLEI	11
Landschapplan	12
Visie.....	13
Inrichtingsmaatregelen	14
1. GESTROOIDE BOMENRIJ MET EEN GEDEELTELIJKE KRUIDENRIJKE ZOOM.....	14
2. HAAG	15
3. RASTER	15
Plantsoenlijst	16
Bronvermelding	17

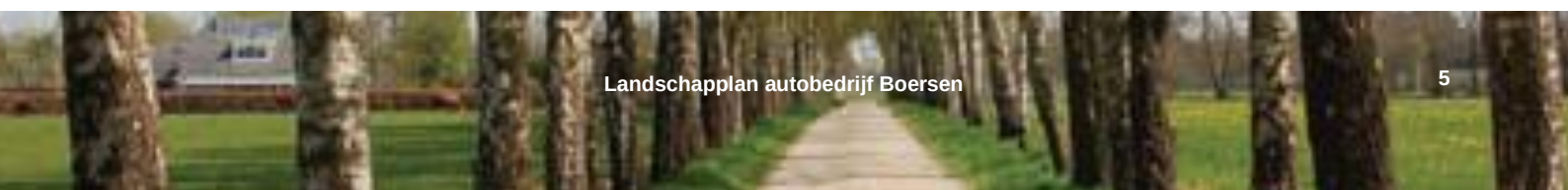
Inleiding

Autobedrijf Boersen is gevestigd in het buitengebied in Voorthuizen in de gemeente Barneveld. Door de toenemende groei wil het bedrijf graag uitbreiden en heeft hiervoor een bouwaanvraag ingediend voor het oprichten van een nieuw bedrijfspand.

Als onderdeel van de bouwaanvraag dient een landschapplan opgesteld te worden waarin de nieuwe bedrijfsbebouwing ingepast wordt in het landschap.

In voorliggend document worden de landschappelijke structuurdragers van de omgeving nader beschreven en hierop voortbordurend is het landschapplan voor Autobedrijf Boersen opgesteld.

De oorspronkelijke abiotische laag(water, relief en bodem) in combinatie met de al aanwezige landschapelementen geeft volop mogelijkheden om het landschap in de nieuwe context te versterken.

Algemeen

Autobedrijf Boersen is gelegen op de hoek Rijksweg/Lankerenseweg in Voorthuizen, gemeente Barneveld. Het gebied is een open gebied met in de omgeving veel grootschalige agrarische bedrijven.

Figuur 1, Situering op topografische kaart 2004

Figuur 2, Luchtfoto van huidige situatie

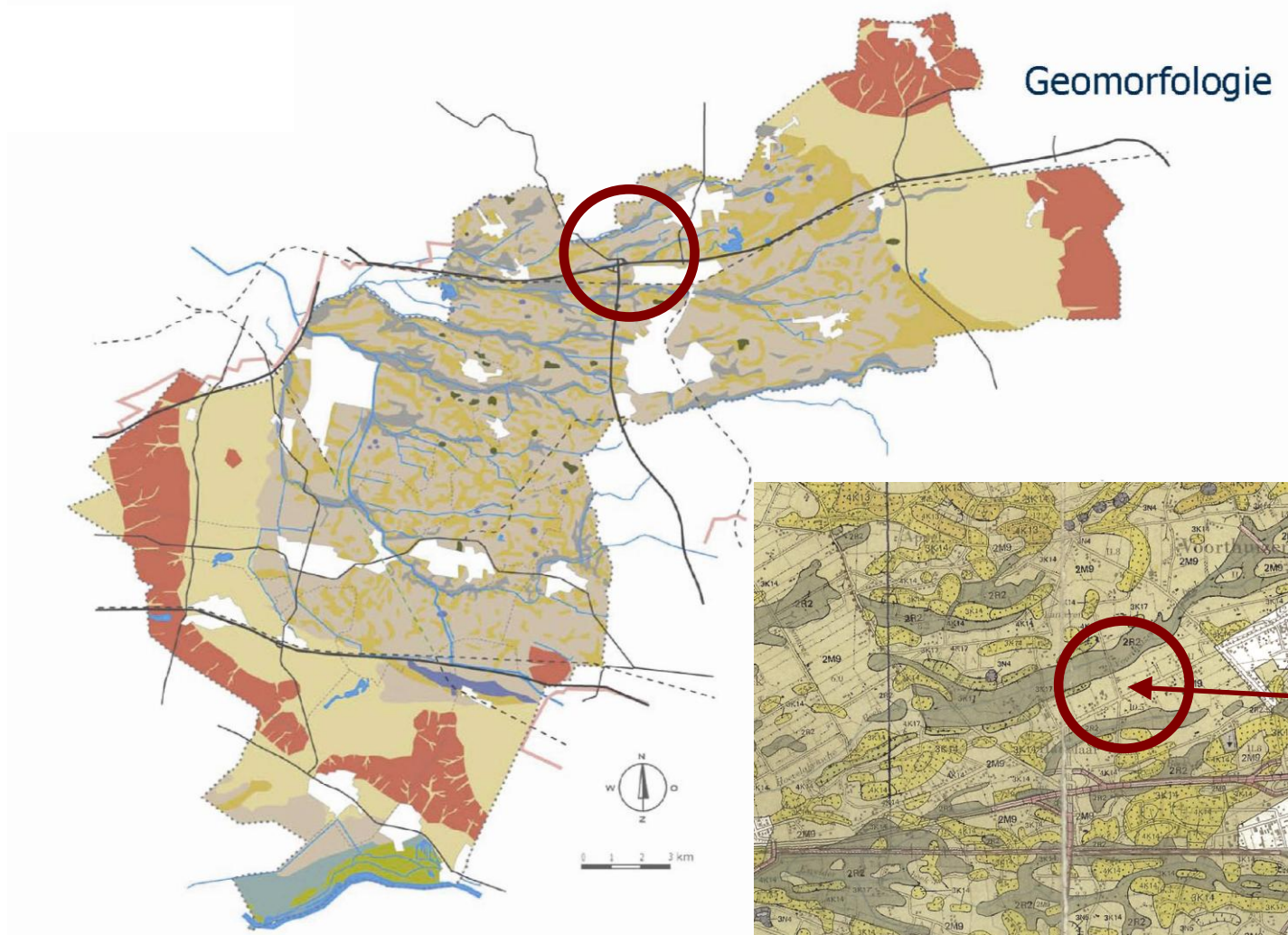
GEOLOGIE EN BODEM

Autobedrijf Boersen aan de Lankerenseweg in Voorthuizen, ligt centraal in de Gelderse Vallei.

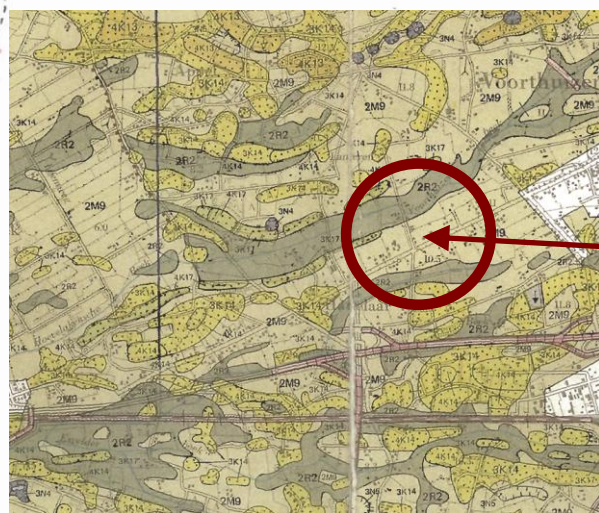
De Gelderse Vallei is een dekzandlandschap en ligt tussen de stuwwallen van de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe. Het gebied is in de tweede ijstijd volgestoven met dekzand en er zijn onder invloed van de overheersende westenwinden oost-west lopende dekzandruggen gevormd. Hierdoor is er in het gebied een microreliëf van één á twee meter hoogteverschil.

Het is een hydrolisch laag gelegen gebied. De dekzandruggen zijn de “hoger gelegen delen”. De beken stromen oost-west, vormen bij Amersfoort gezamenlijk de Eem.

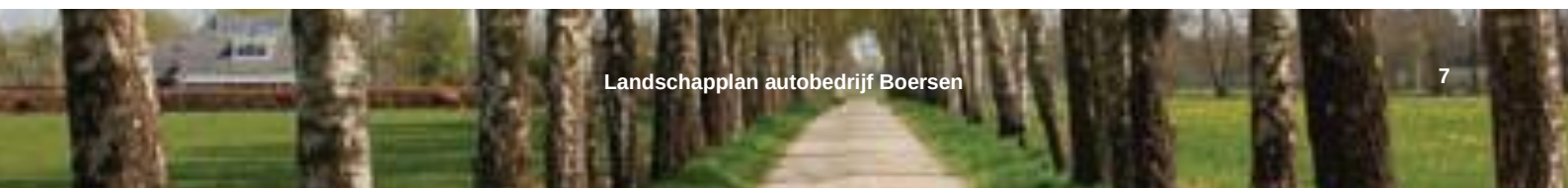
Autobedrijf Boersen ligt op een dekzandvlakte. Het bodemtype is een veldpodzol en bestaat uit leemarm en zwakleemig fijn zand. De grondwatertrap is III-V

Figuur 3, Geomorfologische kaart van de Gelderse Vallei

Figuur 4, Detail van geomorfologische ligging Autobedrijf Boersen

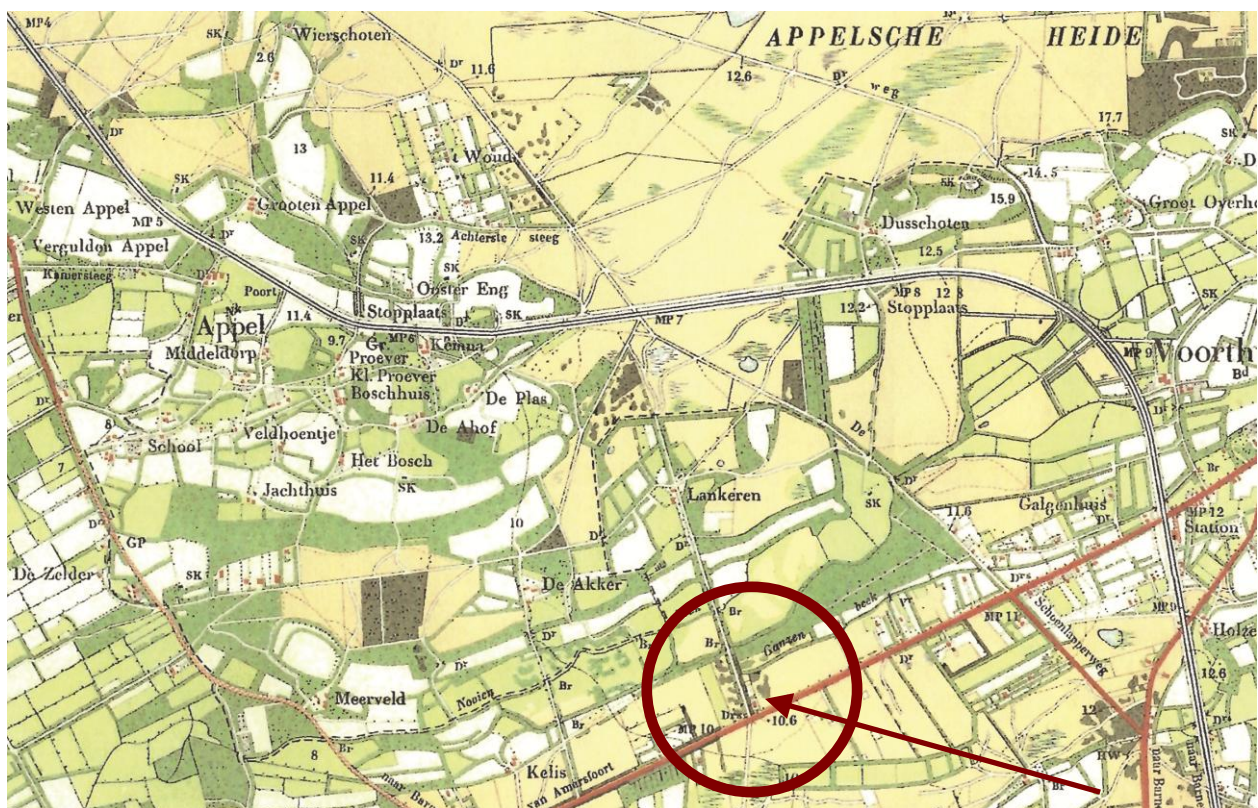

LANDSCHAPOPBOW

In de Gelderse Vallei komen verschillende landschapstypes voor. Het verschil in de abiotische laag (water, bodem en reliëf) heeft er samen met het menselijk gebruik ervoor gezorgd dat deze verschillen zijn ontstaan.

Autobedrijf Boersen ligt van oorsprong op de rand van twee landschapstypes. Het voormalig Broek- en heideontginningslandschap en het voormalig Kampenlandschap.

Aan de noordzijde van Autobedrijf Boersen ligt het Kampenlandschap. Het Kampenlandschap is van oorsprong kleinschalig en kende veel ruimtelijke variatie. Het is ontstaan nadat rond de Middeleeuwen de grote essen en enken vol raakte. Jonge boeren waren genoodzaakt om op kleinere stukken grond een boerderij te stichten. De dekzandruggen, ook wel dekzandkopjes genoemd, waren door de hogere ligging en de iets lemiger bodem prima geschikt voor het bouwen van een boerderij en de akkers. De lagere gelegen gronden bij de beek dienden als wei- en hooiland. Als kavelscheiding werden veelal houtwallen en houtsingel gebruikt. Dit type landschap is nog goed zichtbaar op de historische kaart van 1916.

Figuur 3, Ligging op Historische kaart van 1916

Het Kampenlandschap aan de noordzijde van Autobedrijf Boersen is door de uitvinding van prikkeldraad, kunstmest en de schaalvergroting niet meer als zodanig herkenbaar.

Het Broek- en heideontginningslandschap ontleent de naam aan de oorspronkelijke begroeiing namelijk natte heide. Door de groei van de bevolking in de 19^e eeuw nam de vraag naar agrarische producten toe. Als gevolg hiervan werd de natte heide ontgonnen. Eerst gebeurde dit op kleine schaal. Op de historische kaart nog te herkennen aan de rechthoekige percelen. Als kavelscheiding werd in het begin nog een bomenrij gebruikt. Later kwam er prikkeldraad. De arme natte gronden werden met behulp van beken en sloten drooggelegd. De kunstmest zorgde ervoor dat de van oorsprong arme gronden bruikbaar werden voor de landbouw. Nadat in de jaren zestig van de vorige eeuw de markegemeenschappen werden opgeheven waren grote vernieuwingen en schaalvergroting in de landbouw mogelijk.

Het Broek- en heideontginningslandschap wordt op dit moment gekenmerkt door soberheid en openheid.

PLANTENGEMEENSCHAP

Een plantengemeenschap is een combinatie van planten in de boom, struik en kruidlaag die kenmerkend zijn voor een landschapstype. Deze inheemse beplanting bepaald in sterke mate de identiteit van een gebied.

Het voormalige Broek- en heideontginningslandschap valt onder de Klasse der Elzen-Berkenbroekbossen. Deze klasse komt voor op natte voedselarme en zure gronden. Door de zure bodem verteren de plantenresten traag. Hierdoor komt er van nature weinig voeding in de bodem. Dit bostype is uitgesproken arm aan soorten. De boomlaag bestaat uit zachte berk en zwarte els, als struik komt de gagel voor. De kruidlaag bestaat uit niet veel meer dan heide, bochtige smele en/of pijpenstrootje. Het tegenwoordige landschappelijke beeld bestaat uit weilanden omzoomd met elzen en/of berken.

Figuur 4, Landschappelijk beeld van klasse der Elzen- Berkenbroekbossen

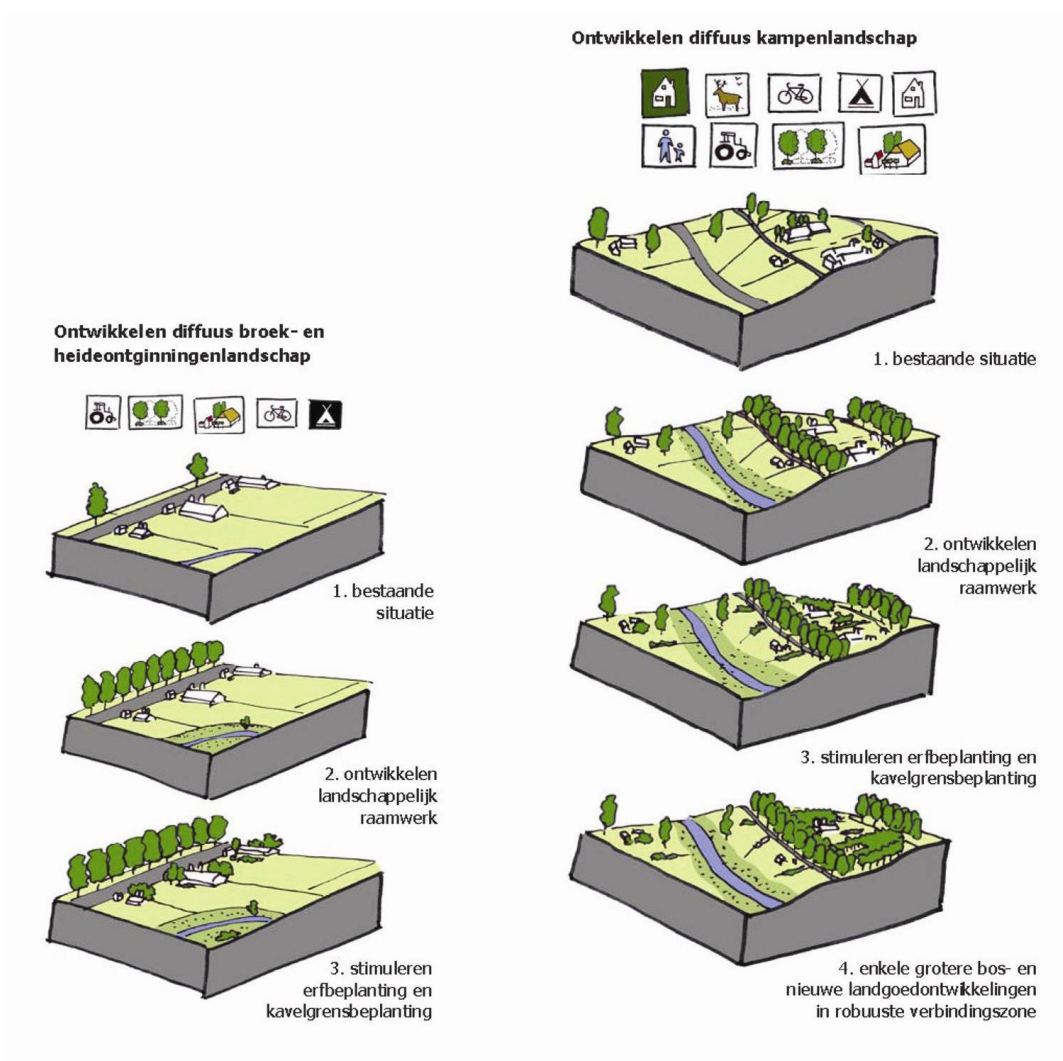
Figuur 5, Landschappelijk beeld van de klasse der Elzen- Berkenbroekbossen

LANDSCHAPONTWIKKELINGSPLAN GELDERSE VALLEI

Voor acht gemeenten in de Vallei is in 2005 een landschapontwikkelingsplan opgesteld (LOP). Dit plan stemt het landschapsbeleid van de gemeenten Barneveld, Scherpenzeel, Leersum, Amerongen, Maarn, Woudenberg, Leusden en Renswoude met elkaar af.

Uitgangspunt in het LOP is dat bestaande kwaliteiten gehandhaafd en versterkt dienen te worden (ruimte voor kwaliteit) en het gebied vitaal moet blijven (ruimte voor economie).

In het landschapontwikkelingsplan ligt autobedrijf Boersen in het zgn. Verwevingsgebied. Het LOP streeft in deze gebieden naar een ruimtelijk afwisselend half open landschap, gebaseerd op het voorkomend landschapstype. Dit kan onder andere door behoud en aanleg van kavelgrensbeplantingen, erfbeplantingen en kleine landschapelementen.

Figuur 6, Stapstenen om de waardevolle landschappen in het Verwevingsgebied te behouden en te versterken volgens het LOP Gelderse Vallei.

Landschapplan

Figuur 7, Landschappelijke inpassing Autobedrijf Boersen

Visie

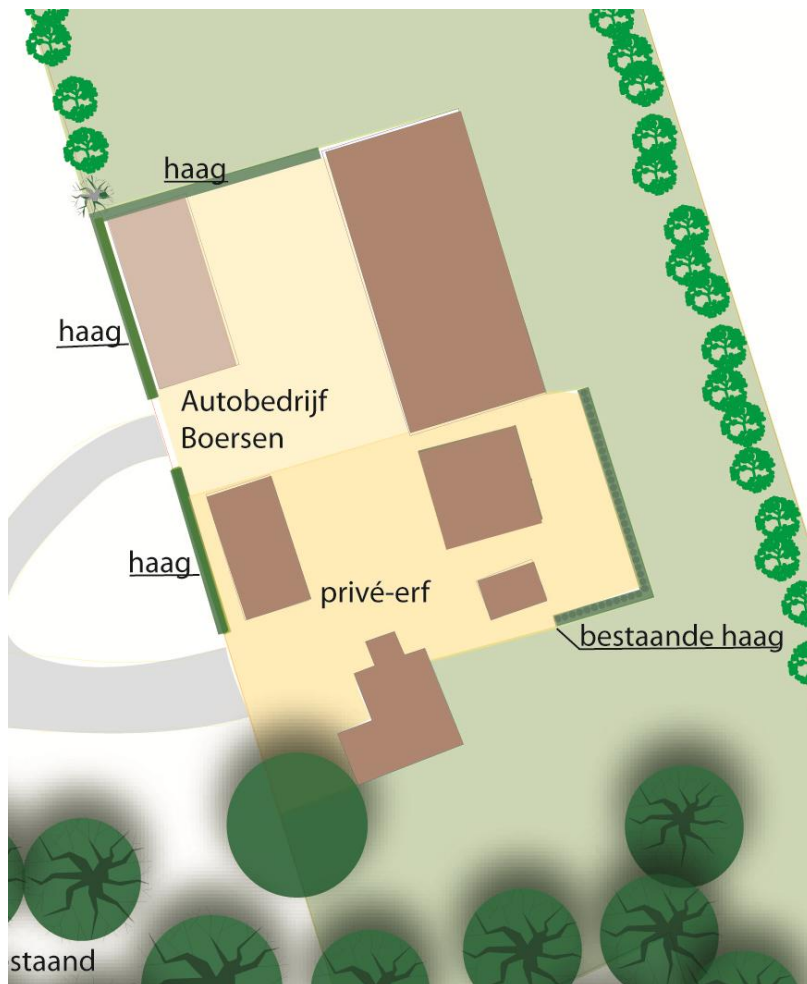
De oorspronkelijke abiotische laag (water, relief en bodem) geeft volop mogelijkheden om het landschap in de tegenwoordige context te versterken. De ruimtelijke diversiteit ligt als het ware voor het oprapen. Er hoeft niets nieuws verzonnen te worden. Het ligt er allemaal, het moet alleen zichtbaar gemaakt worden.

Op de perceelsgrens aan de west en noordzijde van Autobedrijf Boersen staan enkele verspreid staande bomen. Door dit aan te vullen ontstaat een bomenrij.

Een gestrooide bomenrij als kavelerfbepanting geeft het landschap weer identiteit. Een gestrooide bomenrij is een kenmerkend landschapelement van het jonge heide ontginningslandschap. Door de bomenrij als 'gestrooid' aan te planten wordt het natuurlijke karakter versterkt. Gestrooid wil zeggen niet strak op een rijtje.

Het karakter van de gestrooide bomenrij wordt mede bepaald door het type boomsoort. Een boomtype van de tweede grootte met een luchtige kroon geeft een transparant beeld en behoudt de gedeeltelijke openheid van het landschap. Passend hierbij kan een kruidenrijke zoom worden ontwikkeld..

In het verlengde hiervan is het van belang dat de nieuw te planten hagen op het erf passen in de karakteristiek van het landschap.

Figuur 8, Detail landschappelijke inpassing

Inrichtingsmaatregelen

1. GESTROOIDE BOMENRIJ MET EEN GEDEELTELIJKE KRUIDENRIJKE ZOOM

De gestrooide bomenrij levert een bijdrage aan een aantrekkelijker landschap en onttrekt de nieuw te bouwen bedrijfshal uit het zicht. Tevens verhoogt de gestrooide bomenrij de natuurwaarde. Deze bomenrij dient volgens het BW aan de oostzijde twee meter vanuit de kavelgrens geplant te worden. Dit biedt mogelijkheden om een kruidenrijke zoom te ontwikkelen.

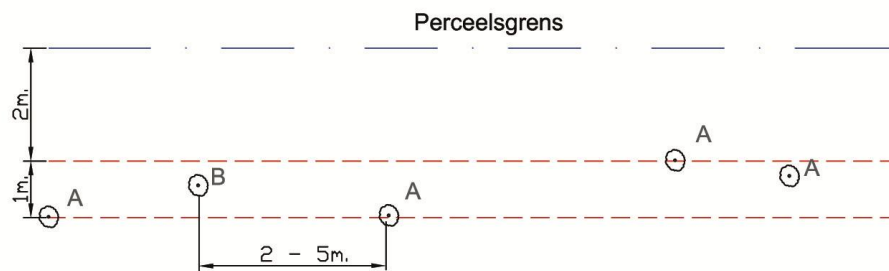
De mogelijke kruidenrijke zoom aan de oostzijde geeft schuil en voedselgelegenheid voor vogels, zoogdieren, amfibieën en insecten.

In de natte randen groeien pinksterbloem, wederik en kruipende boterbloem. Een grote variatie aan planten biedt kansen op het voorkomen en met succes overwinteren van dagvlinders en andere insecten. Een goed insecten bestand geeft voordelen voor jonge weidevogels.

Locatie : Langs de perceelsgrens aan de west, noord en oostzijde van het perceel.

Lengte: 250 m1

Plantwijze: Gestrooid, d.w.z. niet strak op rij en de onderlinge afstand is ook wisselend, ca 2,0 - 5,0 m tussen de bomen. Aan de oostzijde twee meter vanuit de perceelsgrens. Aan de west en noordzijde kan worden aangesloten op de bestaande bomenrij.

Figuur 9, Schematisch plantschema van gestrooide bomenrij aan de oostzijde

Soorten: A = 75% Zwarte Els
B = 25% Zachte Berk

Beheer: De bomenrij heeft in principe geen onderhoud nodig. De kruidenrijke zoom kan jaarlijks twee maal te worden gemaaid in de periode juli en september. Indien mogelijk het maaisel afvoeren. De zoom niet bemesten en niet beweiden. Wanneer een kruidenrijke zoom ontstaan is kan worden volstaan met één maal maaien in de periode augustus.

2. HAAG

De aan te planten hagen aan de westzijde bekleden de bebouwing nabij de oprit.

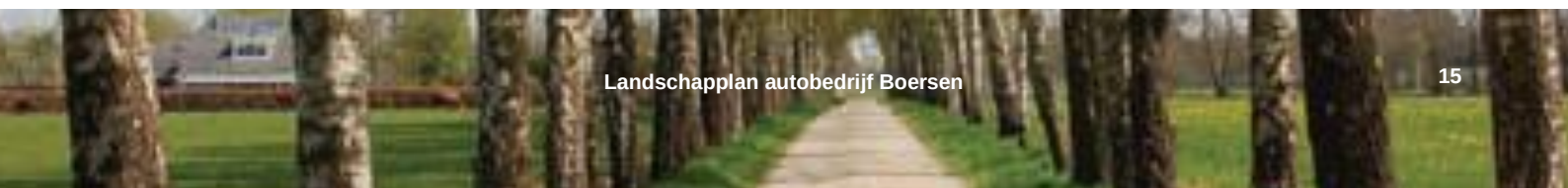
- Lokatie: Westzijde van bebouwing en noordzijde scheiding verhard terrein en weide
- Lengte: 50 meter
- Plantwijze: 5 planten per strekkende meter. Knip direct na het planten de plant tot 50 cm hoogte terug, dit stimuleert om sneller en dichter te groeien.
- Soort: Acer campestre (Veldesdoorn)
- Beheer: Het is van belang om de eerste jaren water te geven bij lange droogteperiodes (2x per week een grote hoeveelheid).

De haag kan één of tweemaal per jaar gesnoeid worden. Wanneer éénmaal gesnoeid wordt, wat de heg een wat losser beeld zal geven, kan dit het beste na de langste dag (vanaf 21 juni) gebeuren. De hoofdgroei is dan voorbij. Wanneer de heg tweemaal gesnoeid wordt, voor een strakke heg, zijn de maanden mei en september geschikt.

3. RASTER

Ter bescherming tegen vertrapping of vraat wordt een vee-raster geplaatst langs de gestrooide bomenrij en de hagen langs de weide.

- Lengte: 295 meter

Plantsoenlijst

aantal	naam	maat	Nederlandse naam
60	<i>Alnus glutinosa</i>	Geveerde spil	Zwarte Els
20	<i>Betula pubescens</i>	Geveerde spil	Zachte Berk
250	<i>Acer campestre</i>	60-80	Veldesdoorn

Bronvermelding

Landschapontwikkelingsplan Gelderse Vallei, 2005

Topografische historische kaart 1916

Topografische kaart 2004

Luchtfoto van Google earth